

Notatka informacyjna
o sytuacji gospodarczej Austrii i polsko-austriackiej współpracy gospodarczej

Podstawowe informacje

Powierzchnia	83,9 tys. km ²
liczba krajów związkowych (landów)	9
ludność	8,822 mln (1.01.2018)
głowa państwa (prezydent):	Alexander Van der Bellen, od 12.2016
premier (kanclerz):	Sebastian Kurz od.18.12.2017
minister gospodarki, nauki i badań	Margarete Schramböck, od 8.01.2018
przynależność do Unii Europejskiej	od stycznia 1995
najbliższe wybory parlamentarne	2021

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018*
PKB na 1 mieszkańca (w tys. €)	38,2	39,0	39,9	40,4	42,0	
PKB nominalnie (w mld €)	323,9	333,1	344,3	356,2	369,9	
PKB (dynamika w %)	0,0	0,7	1,1	2,0	2,6	2,8
Deficyt budżetowy (% PKB)	-2,0	-2,7	-1,0	-1,6	-0,7	-0,9
Dług publiczny (% PKB)	81,3	84,0	84,6	83,6	78,4	76,2
Inflacja (HICP w %)	2,1	1,5	0,8	1,0	2,2	2,2
Bezrobocie (w %)	5,4	5,6	5,7	6,0	5,5	5,5
Inwestycje zagraniczne w Austrii (w mld €)	212,8	225,0	223,6	194,3	b.d.	
Inwestycje Austrii za granicą (w mld €)	254,3	267,9	267,3	241,5	b.d.	
Eksport towarów (w mld €)	123,7	126,1	129,2	130,5	139,30	
Import towarów (w mld €)	124,9	125,2	126,9	128,6	138,3	
Bilans handlowy (towary i usługi w mld €)	9,1	10,9	12,9	13,1	11,4	

Źródło – EUROSTAT, * prognoza wg European Economic Forecast

1. Informacje ogólne

Austria jest neutralnym krajem federalnym, składającym się z dziewięciu krajów związkowych o dużych uprawnieniach. Władza ustawodawcza sprawowana jest przez dwuizbowe Zgromadzenie Federalne, w skład którego wchodzi Rada Narodowa i Rada Federalna (odpowiednik naszego Senatu). Po wyborach parlamentarnych w październiku 2017 r. po dwóch miesiącach negocjacji, ugrupowania prawicowe Austriacka Partia Ludowa (ÖVP) oraz Wolnościowa Partia Austrii (FPÖ) uformowały koalicję i stworzyły rząd. Nowo zaprzysiężonym kanclerzem Austrii został 31-letni Sebastian Kurz, stając się najmłodszą osobą na stanowisku szefa rządu w Europie. Osiem ministerstw przypadło ÖVP, zaś sześć FPÖ. Wicekanclerzem został przywódca FPÖ Heinz-Christian Strache. Prawicowa koalicja zapowiedziała prowadzenie polityki proeuropejskiej.

Austria jest jednym z najwyżej rozwiniętych gospodarczo państw Unii Europejskiej, silnie uzależnionym od eksportu i współpracy międzynarodowej. Jej PKB per capita w 2017 r. wg. parytetu siły nabywczej PPS wynosił 128% średniej UE i wynosił 38,2 tys. EUR. Znaczny wpływ na osiągnięcie ekonomicznej, społecznej i politycznej stabilizacji ma konsekwentnie prowadzona polityka partnerstwa społecznego oraz współpracy z krajami Europy Środkowej i Wschodniej. Partnerstwo gospodarcze i społeczne opiera się na harmonijnej współpracy organizacji pracodawców i pracobiorców oraz rządu, z udziałem Federalnej Izby Gospodarczej, Konferencji Prezydentów Izb Rolniczych oraz Izby Pracownic i Federacji Związków Zawodowych. Pracownicy najemni są obowiązkowo członkami Federalnej Izby Pracowniczej. Członkostwo przedsiębiorstw w regionalnych Izbach Gospodarczych jest obowiązkowe.

2. Sytuacja gospodarcza

Gospodarka Austrii silnie skorzystała z członkostwa w UE i z efektów jej rozszerzenia, stając się regionalnym centrum usług finansowych, inwestycyjnych i budowlanych dla Europy Środkowo-Wschodniej. Jej wzrost gospodarczy przez wiele lat należał do najwyższych w UE. W okresie ostatniego kryzysu gospodarczego poziom PKB obniżył się, ale dość szybko odnotowano ponownie wzrost gospodarczy. Trudna sytuacja strefy Euro i niższa dynamika wzrostu Niemiec nie sprzyjały gospodarce austriackiej w latach 2013-2016 r. Eksport pozostawał tradycyjnie głównym motorem koniunktury. Kryzys ekonomiczno-finansowy osłabił przejściowo jego dynamikę, w ostatnich latach obroty zagraniczne ponownie rosły, jednakże przy ujemnym bilansie obrotu towarowego równoważonym przez napływ inwestycji zagranicznych i dochodami z turystyki oraz usług finansowych. Co trzecie miejsce pracy w gospodarce narodowej uzależnione jest od produkcji towarów lub usług przeznaczonych na rynki zagraniczne. Udział Austrii w handlu światowym, na przestrzeni ostatnich lat, wynosi ok. 1%.

Główni partnerzy eksportowi Austrii to Niemcy (27%), USA (7,7%), Włochy (6,4%), Szwajcaria (5,5%), Francja (4,3%) Wielka Brytania (3,9%), Czechy (3%) i Chiny (2,9%).

Główni partnerzy importowi Austrii to Niemcy (39%), Włochy (6,2%), Szwajcaria (5,7%), Chiny (5,6%), Czechy (4,2%) oraz USA (3,7%).

3. Polityka gospodarcza

Centralną sprawą w polityce gospodarczej rządu jest stabilizacja finansów publicznych i rozregulowanie w okresie recesji rynku kredytowego. Zadłużenie publiczne w latach 2012-2016 stanowiło około 80% PKB, to jest ponad 200 miliardów Euro. Deficyt budżetu państwa przekraczał okresowo limit kryteriów z Maastricht. W ramach paktu stabilizacyjnego Austria zobowiązała się do redukcji deficytu budżetowego do 3%. Zdecydowano o uzyskaniu tego wskaźnika w 60% z oszczędności

na wydatkach i w 40% z powiększenia wpływów budżetowych. Nie znalazło to jednak uznania w oczach agencji Standard & Poors, która w 2012 r. obniżyła ranking do poziomu AA+, mając na uwadze wysokie zaangażowanie banków austriackich w zmagającej się z kryzysem Grecji. Obecny rząd przewiduje podwyżkę akcyzy, dalsze oszczędności budżetowe i ofensywę eksportową. Do 2018r. planuje się zwiększenie liczby eksporterów z 45 000 do 55 000 i działania zwiększające konkurencyjność na rynku światowym. Obecnie Austria jest notowana na 18 miejscu wg raportu konkurencyjności Światowego Forum Ekonomicznego na lata 2017-2018 (poprawa o jedno miejsce względem raportu poprzedniego) i na 22 miejscu pod względem łatwości prowadzenia biznesu wg raportu Banku Światowego *Doing Business 2018*. Austria, podobnie jak Niemcy i kraje skandynawskie, popiera wzmocnienie zarządzania gospodarczego w UE i dyscypliny budżetowej, w tym wprowadzenie unii fiskalnej oraz bankowej krajów strefy Euro prowadzącej do jednolitego nadzoru banków. Jest przeciwna szybkiemu wprowadzeniu euroobligacji oraz ingerencji UE w sprawy należące do narodowego systemu gospodarki socjalnej. Austria oczekuje przyspieszenia działań na rzecz rozbudowy europejskiej infrastruktury energetycznej dla zapewnienia dywersyfikacji dostaw surowców oraz modernizacji sieci energetycznej. Równocześnie popiera jednak budowę gazociągu Gazpromu Nord Stream 2, mając ambicję stania się centrum dystrybucji gazu dla Europy Środkowo-Wschodniej. Stanowczo sprzeciwia się energetyce atomowej. Generalnie popiera obecną strukturę Wspólnej Polityki Rolnej i utrzymanie dopłat bezpośrednich, jest jednakże zwolennikiem większego skupienia środków finansowych na promocji produkcji ekologicznej, zabiega o ograniczanie spekulacji na rynkach rolnych.

4. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

Polsko-austriackie stosunki gospodarcze regulują postanowienia dorobku prawnego Unii Europejskiej na podstawie podpisanego 16 kwietnia 2003 r. w Atenach i obowiązującego od 1 maja 2004 roku Traktatu dotyczącego przystąpienia Polski i 9 innych krajów do Unii Europejskiej ([Dz.U. 2004 nr 90 poz. 864](#)). Ponadto w relacjach dwustronnych zostały zawarte umowy o charakterze gospodarczym.

Poza tym, szereg kwestii związanych ze współpracą gospodarczą regulują bilateralne umowy międzyrządowe, uzupełniające postanowienia Traktatu Europejskiego. Są to między innymi:

- Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Austrii w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i od majątku, podpisana w Wiedniu 13 stycznia 2004 r. (weszła w życie 1 kwietnia 2005r.), zmieniona na mocy Protokołu między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Austrii podpisanego w Warszawie dnia 4 lutego 2008 r. (obowiązuje od 17 lipca 2008 r.).
- Umowa między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Republiką Austrii w sprawie popierania i ochrony inwestycji, sporządzona w Wiedniu dnia 24 listopada 1988 r., obowiązująca od 11.01.1989 r. (Dz.U. 1989 nr 54 poz. 321). Obecnie Polska wypowiada wszystkie umowy wewnątrz UE w związku z niezgodnością z prawem europejskim potwierdzoną wyrokiem ETS. Rządowy projekt ustawy o jednostronnym wypowiedzeniu umowy z Austrią został przyjęty przez parlament 7 czerwca 2018 r. Umowa zostanie rozwiązana z dn. 16.10.2019 r.
- Umowa między Rządem RP i Austriackim Rządem Związkowym o współpracy gospodarczej, technicznej i technologicznej z 27 października 1995 r. (weszła w życie 1 sierpnia 1996 r.)

5. Wymiana handlowa z Polską

Wymiana towarowa z Austrią (w mln euro)

	2013	2014	2015	2016	2017	Dynamika 2016=100	I-X 2018	Dynamika I-X 2017=100
Eksport	2 729,1	2 813,9	3 168,7	3 277,1	3 947,3	120,5	3 530,7	109,4
Import	2 788,7	3 016,1	3 149,6	3 041,6	3 473,5	114,2	3 162,9	112,9
Obroty	5 517,8	5 830,0	6 318,3	6 318,7	7 420,8	117,4	6 693,6	111,0
Saldo	-59,7	-202,2	35,1	235,5	473,8		367,8	

źródło: GUS

Udział Austrii w globalnych obrotach towarowych Polski w 2017 r. wynosi 1,9%. W strukturze towarowej naszego eksportu do Austrii (w 2017 r.) dominują wyroby przemysłu elektromaszynowego (30,9% eksportu), wyroby metalurgiczne (14,3%), wyroby przemysłu chemicznego (10,4%), artykuły rolno-spożywcze (10,5%), wyroby różne w tym meble i art. wyposażenia wnętrz (9,5%) oraz produkty mineralne (9%). Z Austrii sprowadzamy głównie wyroby przemysłu elektromaszynowego (32,4%), wyroby metalurgiczne (21,6), wyroby przemysłu chemicznego (20,5%). Zajmuje ona 15 miejsce zarówno w polskim w eksporcie jak i imporcie ogółem.

Wzrost dostaw z Polski związany jest z rosnącym zapotrzebowaniem przedsiębiorstw austriackich produkujących na eksport do Niemiec i na rynki wschodzące.

Istotnym elementem kontaktów dwustronnych jest współpraca regionalna oraz kontakty między izbami gospodarczymi. Polskę odwiedzają regularnie misje gospodarcze krajów związkowych Dolna i Górna Austria oraz Styria i Wiedeń. Współpraca regionalna rozwija się zwłaszcza ze Śląskiem, Małopolską i Mazowszem.

Polska zajmuje 10 miejsce na liście kierunków eksportowych Austrii z udziałem 2,5% oraz 8 miejsce na liście kierunków importu z udziałem 2,3%.

6. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

W Polsce zarejestrowane są 773 firmy z udziałem kapitału austriackiego, w tym 334 zatrudniające powyżej 9 pracowników i 124 z kapitałem powyżej 1 mln USD. Zatrudniają łącznie ponad 38 tys. pracowników. Skumulowana wartość inwestycji bezpośrednich Austrii w Polsce na koniec 2017 r. wg NBP wyniosła 8,47 mld EUR, koncentrując się na sektorze nieruchomości, budownictwie, materiałach budowlanych i bankowości. Stanowiło to 4,3% ogółu zagranicznych inwestycji bezpośrednich w Polsce i dawało Austrii 7 miejsce wśród zagranicznych inwestorów.

Do największych inwestorów należą: CA IMMO, Warimpex Finanz- und Beteiligungs AG (nieruchomości), spółki budowlane Strabag SE (Strabag Sp. z o.o.), Leier Holding GmbH (Leier Polska S.A.); Wienerberger AG (Wienerberger Ceramika Budowlana Sp. z o.o.), PORR AG (PORR S.A.); Raiffeisen Bank International AG (Raiffeisen Polbank, bankowość) oraz towarzystwa ubezpieczeniowe: Uniq, Generali, Wienerstädtische.

Polskie inwestycje w Austrii (łącznie z inwestycjami kapitałowymi) na koniec 2017 roku wyniosły wg NBP 308,2 mln Euro (20 miejsce, 1,2% udziału w polskich inwestycjach za granicą ogółem), głównie w usługach i na rynku kapitałowym.

7. Dostęp do rynku

W negocjacjach akcesyjnych Polski z UE Austria uzyskała prawo stosowania do 2011 roku czasowych ograniczeń w dostępie do rynku pracy i usług. Ograniczenia w dostępie do rynku pracy obejmowały także niektóre usługi świadczone przez oddelegowanych pracowników z Polski, m. innymi ogrodnictwo, cięcie, rzeźbienie i wykańczanie kamienia, montaż elementów z metalu i części tych elementów, usługi budowlane, ochroniarskie, opiekę w domu nad chorymi, prace o charakterze socjalnym. Z dniem 1 maja 2011r. skończył się okres przejściowy, ograniczenia swobody świadczenia usług we wszystkich branżach zostały usunięte. Dotychczasowe doświadczenia z funkcjonowania nowych regulacji nie potwierdziły obaw strony austriackiej o nadmierną migrację z Polski.

8. Działania na rzecz rozwoju dwustronnej współpracy gospodarczej.

Podczas oficjalnej wizyty Prezydenta RP wraz z misją polskich przedsiębiorców w Austrii w 2011r. odbyło się Forum Gospodarcze i spotkania kontaktowe.

Utrzymywane są regularne kontakty z administracją gospodarczą partnera. (rozmowy Departamentu Promocji i Współpracy Dwustronnej MG w grudniu 2013 w Wiedniu i Linzu, Dyr. Generalnego MG w Wiedniu w marcu 2014, wizyty w Warszawie delegacji Prezydenta Federalnej Izby Gospodarczej, misji gospodarczych Dolnej Austrii oraz delegacji Związku Gmin Austriackich i Salzburga, misji handlowej oraz dziennikarzy z Górnej Austrii.)

W lutym 2016 r. Wicepremier M.Morawiecki spotkał się z Przewodniczącym Stowarzyszenia Przemysłowców Austrii w sprawie współpracy z firmami austriackimi w obszarze innowacji i nowoczesnych technologii.

W ostatnich latach dwukrotnie odbyły się w Warszawie spotkania polskich i austriackich przedsiębiorców poświęcone partnerstwu publiczno-prywatnemu i wykorzystaniu doświadczeń austriackich w tym obszarze.

We wrześniu 2016 r. Wicepremier M.Morawiecki uczestniczył w otwarciu Dni Przemysłu Austrii w Wiedniu i spotkał się z Wicekanclerzem Austrii R.Mitterlehnerem.

W dn. 9 marca 2018 r. odbyło się spotkanie przedsiębiorców z Polskiej Grupy Motoryzacyjnej z przedstawicielami klastra motoryzacyjnego AC Styria z udziałem Minister J.Emilewicz, Wicemarszałek Senatu Marii Koc i Ambasadora Wernera Almhofera. Spotkanie dotyczyło możliwości współpracy w dziedzinie elektromobilności.

9. Potencjalne dziedziny współpracy

Szczególnie w sektorze budowlanym, bankowym, nieruchomościach ale i przemyśle chemicznym, papierniczym i ochrony środowiska firmy austriackie zajmują w Polsce czołowe miejsca. Istnieje tutaj duży potencjał dalszego wzrostu. Polscy przedsiębiorcy są zainteresowani współpracą z firmami austriackimi w zakresie nowoczesnych, czystych i energooszczędnych technologii stosowanych w energetyce i ciepłownictwie, przemyśle motoryzacyjnym. Austria ma wiele doświadczeń w produkcji energii ze źródeł odnawialnych, zwłaszcza w dziedzinie elektrowni wodnych i biopaliw. Przetarg na dostawę wagonów dla II linii metra w Warszawie wygrała firma Siemens Aktiengesellschaft Österreich z Wiednia w konsorcjum z Newag S.A, firma Kapsch zbudowała system elektronicznego poboru opłat na autostradach. Austria interesuje się rozwojem współpracy z polskim sektorem motoryzacyjnym, w szczególności w aspekcie rozwoju elektromobilności. Taką deklarację przedstawił zarząd klastra elektromobilności AC Styria podczas spotkania w dn. 9 marca 2018r.

10. Polska placówka ekonomiczno-handlowa w Austrii

Zagraniczne Biuro Handlowe Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu S.A.

Reisnerstr. 61/1/2

1030 Wiedeń

Barbara Kamińska-Szuba - kierownik biura

Strona internetowa: austria.trade.gov.pl

e-mail:

barbara.kaminska@paih.gov.pl

wieden@paih.gov.pl

tel.: + 43 650 52 65 683

11. Austriacka placówka ekonomiczna w Polsce

Wydział Handlowy Ambasady Austrii w Warszawie

ul. Królewska 16, Saski Crescent Center

00-103 Warszawa

Strona internetowa: www.wko.at/awo/pl

tel.: +48 22 586 44 66,

fax: +48 22 586 44 88

e-mail: warschau@austriantrade.org

*Opracował: Maciej Zieliński, Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej
Grudzień 2018*